

DR
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

RADIO- OG TV-NÆVNET

Radio og TV

7. december 2011

Sagsnr: 2010-004340

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Att.: Juridisk Politisk Sekretariat

Klage over skjult reklame for "LovesXXXmodels" i programmet "So ein Ding" sendt på DR2

Ulrich Bale har ved e-mail af 10. februar 2010 indgivet klage til Forbrugerombudsmanden med anbringende om visning af skjult reklame for "LovesXXXmodels" i programmet "So ein Ding", sendt på DR2 den 9. februar 2010. Forbrugerombudsmanden har videregivet klagen til behandling i Radio- og tv-nævnet.

Klager anfører følgende:

"...

DR2 sendte den 9. februar 2010 udsendelsen "So Ein Ding" på deres kanal. Omtrent 3/4-dele inde i udsendelsen bliver der vist en reklame (kommerciel) for LovesXXXmodels. Værten siger "vi gør det godtnok ikke på DR, men what happens in Vegas stays in Vegas" - underforstået, at DR nok godt kan klare en reklame alligevel.

Nu er der bare lige dét ved det, at DR er en public Service kanal som er underlagt love omkring indholdet på kanalerne - og hvis vi som licensbetalere skal være forpligtet til, at betale til DR gennem medielicensen, så skal der godtnok også ryddes HELT og ALDELES ud i reklamer - af den ene eller anden art, i DR's programmer og sendeflade!

..."

Beskrivelse

DR har som bilag til hørings svar af 29. marts 2010 fremsendt Radio- og tv-nævnet en dvd med programmet "So ein Ding" sendt den 9. februar 2010 på DR2.

Programmet varer ca. 24 minutter.

Programmet omhandler forbrugeroplysning om elektronikprodukter, og afsnittet er optaget i Las Vegas, USA, hvor værten blandt andet besøger en elektronikmesse og fremviser produktnyheder.

Efter ca. 15 minutter vises værten i en åben bil på en køretur gennem Las Vegas ved aftenstid. På et tidspunkt holder hans bil stille og en mand, som sidder i en anden bil ved siden af, stiger ud og forærer værten en T-shirt og et visitkort, hvorpå der står skrevet "*LovesXXXmodels.com*", imens han siger:

"That's our company man – LovesXXXmodels.com. We are going to be at the crazy horse baby – number one eda – LovesXXXmodels".

Værten tager imod begge ting. Herefter holder han kortet op foran kameraet, således det i ca. 2 sekunder fylder størstedelen af skærmen. Teksten på kortet fremstår dog delvist sløret, og seeren kan næppe opfatte teksten. Ligeledes holder værten T-shirten op, således at der kan ses et billedlogo på T-shirtens forside, mens skriften herunder ikke kan læses.

Imens vender han sig mod kameraet og siger:

"LovesXXXmodels.com - Nu laver vi normalt ikke reklame på Danmarks Radio, men what happens in Vegas, stays in Vegas".

Derefter fortsætter værten køreturen gennem byen.

Høringssvar

DR har i høringssvar af 29. marts 2010 anført følgende kommentarer:

“...

DR har modtaget Radio- og tv-nævnets høringsbrev af den 23. februar 2010 vedrørende klage over visning af en reklame for "LovesXXXmodels" i programmet "So ein Ding" sendt den 9. februar 2010 på DR2.

Programmet "So ein Ding" ved vært Nikolaj Sonne hjælper seerne til at sortere i junglen af gadgets, fortælle om det nyeste udstyr og teste produkter, der er i handlen lige nu. Nikolaj Sonne anmelder sagligt og kritisk udvalgte produkter og udviser begejstring for gode produkter og fraråder køb af fejlslagne eller dårlige produkter. Sædvanligvis finder optagelserne sted i et studie.

I det påklagede program er Nikolaj Sonne imidlertid på en af verdens største elektronikmesser "CES" i Las Vegas for at introducere seerne for de nyeste elektroniske produkter på markedet, som for en del produkters vedkommende endnu ikke bliver solgt i Danmark.

Nikolaj Sonne er en ung, frisk vært med humor og glimt i øjet, og programmets facon er uhøjtideligt og ungdommeligt.

Denne facon afspejles også i det påklagede program ved, at Nikolaj Sonne om aftenen begiver sig ud på en køretur i en stor åben bil for at give seerne et stemningsbillede af, hvad Las Vegas har at byde på, herunder spillekasinoer, glamourøse shows og forlystelser i alle afskygninger samt store kongresser og messer.

På et tidspunkt holder Nikolaj Sonne stille, hvorefter en mand stiger ud af en bil, der holder i banen ved siden af. Til Nikolaj Sonnes store overraskelse giver den fremmede mand ham et visitkort og en T-shirt mens han siger:

"That's our company man – LovesXXXmodels.com. We are going to be at the crazy horse baby – number one eda – LovesXXXmodels."

Nikolaj Sonne tager imod visitkortet og T-shirten og henvender sig til kameraet og siger med et glimt i øjet:

"LoveXXXmodels.com - Nu laver vi normalt ikke reklame på Danmarks Radio, men what happens in Vegas, stays in Vegas."

Nikolaj Sonne har således ikke mødt giveren af visitkortet før optagelsen og har intet kendskab til firmaet eller produktet, som han bliver præsenteret for.

Der er tale om et uplanlagt indslag, som giver seeren et tydeligt billede af, at der er tale om en by, hvor alt kan ske og alt er tilladt.

Udtrykket "What happens in Vegas – stays in Vegas" er et ofte brugt og almenkendt slogan, hvilket understreger, at grænserne for, hvad man kan tillade sig i Las Vegas, er anderledes end, hvad man kan tillade sig andre steder.

DR har efterfølgende googlet "LovesXXXmodels", som er et firma, hvor man kan booke fyldige modeller i USA. Firmaet retter sig således udelukkende mod det amerikanske marked og har ingen relevans for danske seere eller for programmets emnefelt. Indslaget har derfor heller ikke har en reklameværdi for "LovesXXXmodels". Nikolaj Sonne forholder sig hverken

positivt eller negativt til "LovesXXXmodels.com", og hverken Nikolaj Sonne eller DR har modtaget betaling for visningen.

"So ein Ding" er ikke et direkte program, og det er derfor et helt bevidst redaktionelt valg, at episoden ikke blev klippet fra. Episoden bidrager netop til den stemning og oplevelse af Las Vegas, som programmet gerne ville give seeren. Nemlig en by, der er fuld af liv og forlystelser, herunder "LovesXXXmodels", som kun hører hjemme på en ferie i Las Vegas.

Der er efter DRs opfattelse, således ikke sket en uberettiget fremhævelse af "LovesXXXmodels" i programmet "So ein Ding" sendt den 9. februar 2010 på DR2.

*Der er vedlagt en dvd med det påklagede program.
..."*

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde den 23. november 2011 behandlet sagen og skal udtale:

Ulrich Bale har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om visning af skjult reklame for "LovesXXXmodels" i udsendelsen "So ein Ding" sendt den 9. februar 2010 på DR1. Klager anfører, at der under udsendelsen bliver vist reklame for "LovesXXXmodels", og at værten efterfølgende kommer med en udtalelse, der underbygger, at der er tale om reklame.

Indledningsvis skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at sagen afgøres efter de på udsendelsestidspunktet gældende regler, jf. lovbekendtgørelse nr. 827 af 26. august 2009 om lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, som senere ændret ved lov nr. 1269 af 16. december 2009, og bekendtgørelse nr. 912 af 25. september 2009 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn. De på udsendelsestidspunktet gældende regler er enslydende med de nugældende regler.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, jf. radio- og fjernsynslovens § 72 og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Reklamer må ikke indgå i DR's programvirksomhed, jf. reklamebekendtgørelsens § 2.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester som følgende:

"præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse"

For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side, den skal være ment som en reklame, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"¹ i forbindelse med tv-reklamer bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt der er tale om en fremhævelse af "LovesXXXmodels" i det foreliggende program, og om fremhævelsen går ud over, hvad der kan anses for at være berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold.

Der indgår et mundtligt reklamebudskab for "LovesXXXmodels" fra en tilfældig forbi passerende, og værten fremviser et visitkort fra firmaet samt en T-shirt med et billedlogo, som han har fået overrakt. Endvidere gentager værten mundtligt én gang firmanavnet.

¹ Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester

Det er imidlertid vanskeligt at forstå, hvad den forbipasserende siger, og hverken på det fremviste kort eller T-shirten kan teksten læses tydeligt ved den korte og delvist slørede fremvisning.

Alene ved værtens mundtlige oplæsning fra visitkortet kan seeren opfatte firmanavnet, i form af en internetadresse:

"LovesXXXmodels.com - Nu laver vi normalt ikke reklame på Danmarks Radio, men what happens in Vegas, stays in Vegas."

DR har i hørings svar af 29. marts 2010 anført, at værten ikke har mødt visitkortgiveren før, og intet kendskab har til firmaet. Der tale om et uplanlagt indslag, som skal give seerne et indtryk af byen, hvor alt kan ske. DR anfører endvidere, at "So ein Ding" ikke sendes direkte, og at det har været et bevidst redaktionelt valg at bibeholde den påklagede episode, fordi denne bidrager til gengivelsen af stemningen i Las Vegas. DR oplyser tillige, at firmaet "LovesXXXmodels" tilbyder booking af fyldige modeller og udelukkende henvender sig til det amerikanske marked.

Radio- og tv-nævnet vurderer, at de konkrete mundtlige og visuelle fremhævelser af "LovesXXXmodels" ikke har fremtrædende karakter.

Udsendelsen foregår endvidere i Las Vegas, USA, og i det påklagede indslag er værten i færd med at bevæge sig rundt i byens gader i en åben bil. En visning af tilfældigt opståede situationer til illustration af den særlige stemning i byen må derfor anses at være redaktionelt berettiget og i sammenhæng med udsendelsens indhold og formål.

Yderligere opererer den fremhævede virksomhed efter det oplyste ikke på det danske marked. Efter Nævnets vurdering er der heller ikke tale om et genkendeligt virksomhedsnavn for en dansk seer. Uanset, at også danske brugere kan opsøge den angivne internetadresse, er det efter Nævnets vurdering derfor tvivlsomt, om de omtalte visninger og bemærkninger om virksomheden kan anses at være af betydning for det danske tv-publikum.

Endeligt fremstår den meget korte scene for seeren som spontant opstået, og bemærkningen fra værten opfattes som humoristisk.

Efter en samlet vurdering er Nævnet derfor af den opfattelse, at der ikke er tale om en fremhævelse af "LovesXXXmodels", som går ud over, hvad der kan anses for at være berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold.

Radio- og tv-nævnet finder således ikke, at programmet "So ein Ding" indeholder skjult reklame i strid med reglerne herom.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmet "So ein Ding" sendt den 9. februar 2010 på DR2 indeholder ikke skjult reklame i strid med §§ 72 og 73, stk. 1, 1. pkt., i lov om radio og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 827 af 26. august 2009, som senere ændret ved lov nr. 1269 af 16. december 2009, og § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 912 af 25. september 2009 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn.

Christian Scherfig
formand

/Ulrike Clade Christensen
nævnsssekretær

Kopi sendt til:
Klager Ulrich Bale

Ulrike Clade Christensen